gemeente Weststellingwerf

Zaaknummer: 0098241272
Documentnummer: 0098791160

Memo

Aan:	de Gemeenteraad
Van:	College van B&W
Team:	Beleid
Datum:	20 januari 2026
Onderwerp:	Kwaliteitsniveaus IBOR
Bijlage memo:	
N.a.v. toezegging raad d.d.:	12 januari 2026

Geachte raad,

Tijdens de algemene raadscommissie van 12 januari jl. vroeg u ons inzichtelijk te maken welke consequenties het geeft als niet de gehele gemeente op kwaliteitsniveau B onderhouden zou worden. U stelde daarbij specifiek de vraag om aan te geven wat het betekent als centrumgebieden naar een niveau A gaan en bedrijventerreinen naar een niveau C. We kunnen dit financieel het makkelijkst inzichtelijk maken met behulp van het ‘knoppenspel’.

Onderhoud
We laten u eerst zien wat dit betekent voor het onderhoud. De basis voor de IBOR is kwaliteitsniveau B, onderstaande tabel treft u ook aan in de IBOR.

Kosten per gebied:	**Onderhoud**	**Vervanging**	**Totaal**
Centrum en accentpunten	147.939	168.980	316.918
Woonwijken	1.829.846	1.820.366	3.650.213
Buitengebied	2.142.750	2.673.756	4.816.507
Bedrijventerreinen	150.838	286.551	437.389
Hoofdinfra	1.267.510	1.765.434	3.032.944
Werelderfgoed gebied	36.840	41.007	77.847
Totaal	**5.575.723**	**6.756.094**	**12.331.817**
	Onderhoud		
	Begroting	**Norm**	**Verschil**
Groen/Bomen	2.024.502	1.881.164	143.338
Grasbermen	738.218	748.747	-10.529
Meubilair	328.305	369.304	-41.000
Reiniging	487.525	341.151	146.374
Verharding	2.184.492	2.058.707	125.785
Kunstwerken	186.027	176.650	9.377
Totaal	**5.949.069**	**5.575.723**	**373.346**

Kwaliteitsniveau B door de gehele gemeente (bedragen in euro’s)

Passen we dit aan naar kwaliteitsniveau A voor centrumgebieden en naar kwaliteitsniveau C voor bedrijventerreinen dan veranderen de cijfers als volgt.

Kosten per gebied:	**Onderhoud**	**Vervanging**	**Totaal**
Centrum en accentpunten	176.402	202.553	378.955
Woonwijken	1.829.846	1.820.366	3.650.213
Buitengebied	2.142.750	2.673.756	4.816.507
Bedrijventerreinen	125.362	252.162	377.525
Hoofdinfra	1.267.510	1.765.434	3.032.944
Werelderfgoed gebied	36.840	41.007	77.847
Totaal	**5.578.710**	**6.755.279**	**12.333.989**
	Onderhoud		
	Begroting	**Norm**	**Verschil**
Groen/Bomen	2.024.502	1.884.717	139.785
Grasbermen	738.218	745.792	- 7.574
Meubilair	328.305	370.198	- 41.893
Reiniging	487.525	343.269	144.256
Verharding	2.184.492	2.058.408	126.084
Kunstwerken	186.027	176.326	9.701
Totaal	**5.949.069**	**5.578.710**	**370.358**

Kwaliteitsniveau A in centrumgebieden en kwaliteitsniveau C op bedrijventerreinen, de rest van de gemeente op kwaliteitsniveau B (bedragen in euro's)

U ziet dat het financiële verschil onderaan de streep marginaal is: € 2.988. Hoe het beeld buiten is zal aanzienlijk anders zijn. De centrumgebieden vragen meer onderhoud en het groen zal minder ruimte laten voor biodiversiteit. Het beeld op de bedrijventerreinen zal aanzienlijk anders zijn. Met name als we spreken over schoon, heel en veilig. Een lagere kwaliteit van wegen en een minder schone aanblik heeft gevolgen. De openbare ruimte is vaak het visitekaartje voor een bedrijf. Een weg met hobbels/gaten is daarom niet wenselijk evenals een aanblik met zwerfafval. Voor groen kan gekeken worden op welk wijze sociale veiligheid wel geborgd wordt en tegelijk het beeld verzorgt blijft. Daarbij zal soms gekeken moeten worden naar andere soorten. Hierom laten we u ook graag een variant zien van de kosten waarbij we kijken naar de centrumgebieden op kwaliteitsniveau A en voor de bedrijventerreinen kwaliteitsniveau B, waarbij we voor groen, bomen en gras kiezen voor een kwaliteitsniveau C.

Kosten per gebied:	Onderhoud	Vervanging	Totaal
Centrum en accentpunten	176.402	202.553	378.955
Woonwijken	1.829.846	1.820.366	3.650.213
Buitengebied	2.142.750	2.673.756	4.816.507
Bedrijventerreinen	140.012	285.449	425.461
Hoofdinfra	1.267.510	1.765.434	3.032.944
Werelderfgoed gebied	36.840	41.007	77.847
Totaal	**5.593.360**	**6.788.566**	**12.381.926**
	Onderhoud		
	Begroting	**Norm**	**Verschil**
Groen/Bomen	2.024.502	1.884.717	139.785
Grasbermen	738.218	745.792	-7.574
Meubilair	328.305	372.239	-43.934
Reiniging	487.525	345.683	141.842
Verharding	2.184.492	2.067.688	116.804
Kunstwerken	186.027	177.241	8.786
Totaal	**5.949.069**	**5.593.360**	**355.709**

Kwaliteitsniveau A in centrumgebieden en kwaliteitsniveau C alleen voor groen, bomen en gras op bedrijventerreinen, de rest van de gemeente op kwaliteitsniveau B (bedragen in euro's)

Het financiële verschil wat dit oplevert ten aanzien van de gehele gemeente op niveau B is €17.637. Wat betreft de financiën voor onderhoud zijn de verschillen dus relatief klein.

Vervanging
We laten ook zien welke gevolgen andere kwaliteitsniveaus hebben als we kijken naar vervanging. Daarbij maken we de kanttekening dat, zoals ook in het raadsvoorstel benoemd is, de kosten hiervan nog niet volledig in beeld zijn.
In de IBOR ziet u onderstaande tabel als de hele gemeente onderhouden wordt op kwaliteitsniveau B.

Vervanging			
	Begroting	**Norm**	**Verschil**
Groen/bomen	375.000	446.363	-71.363
Grasbermen	-	216.455	-216.455
Meubilair	89.000	895.613	-806.613
Reiniging	-	-	-
Verharding	3.350.000	4.572.370	-1.222.370
Kunstwerken	125.000	625.293	-500.293
Totaal	**3.939.000**	**6.756.094**	**-2.817.094**

Kwaliteitsniveau B door de gehele gemeente (bedragen in euro's)

Kijken we dan naar de aangepaste kwaliteitsniveaus waarbij centrumgebieden op A en bedrijventerreinen op C laat het knoppenspel de onderstaande gegevens zien.

Vervanging			
	Begroting	**Norm**	**Verschil**
Groen/bomen	375.000	448.463	-73.463
Grasbermen	-	216.235	-216.235
Meubilair	89.000	899.500	-810.500
Reiniging	-	-	-
Verharding	3.350.000	4.572.815	-1.222.815
Kunstwerken	125.000	618.266	-493.266
Totaal	**€ 3.939.000**	**€ 6.755.279**	**€ -2.816.279**

Kwaliteitsniveau A in centrumgebieden en kwaliteitsniveau C op bedrijventerreinen, de rest van de gemeente op kwaliteitsniveau B (bedragen in euro's)

Het financiële verschil hierbij is € 815. Kijken we dan ook naar de aanpassing waarbij we de bedrijventerreinen alleen groen, bomen en gras op C zetten dan krijgen we onderstaande overzicht:

Vervanging			
	Begroting	**Norm**	**Verschil**
Groen/bomen	375.000	448.463	-73.463
Grasbermen	-	216.235	-216.235
Meubilair	89.000	902.421	-813.421
Reiniging	-	-	-
Verharding	3.350.000	4.595.175	-1.245.175
Kunstwerken	125.000	626.270	-501.270
Totaal	**3.939.000**	**6.788.566**	**-2.849.566**

Kwaliteitsniveau A in centrumgebieden en kwaliteitsniveau C alleen voor groen, bomen en gras op bedrijventerreinen, de rest van de gemeente op kwaliteitsniveau B (bedragen in euro's)

Het financiële verschil hierin als het gaat om vervanging is €32.472. Met name meubilair en verharding laten daarbij een grotere vervangingsopgave zien.

Conclusie

De financiële gevolgen zijn het meest verwaarloosbaar als de kwaliteitsniveaus A en C worden uitgewisseld op gelijke grootte van oppervlakten. Echter het beeld in de openbare ruimte veranderd wel flink. De afbeeldingen onderaan de tekst laten voorbeelden zien van de beeldkwaliteit welke van toepassing is bij ieder kwaliteitsniveau.

Eerder is op bedrijventerreinen voor groen, bomen en gras kwaliteitsniveau C toegepast. Dit was destijds een gevolg van een bezuinigingsronde (2011). Inmiddels vallen de bedrijventerreinen in Wolvega onder het Keurmerk Veilig Ondernemen – Bedrijventerreinen (KVO-B). Dit keurmerk is een samenwerking tussen politie, brandweer, beveiliging, parkmanagement en de gemeente. Sinds de certificering in 2022 zijn belangrijke stappen gezet om te voldoen aan de drie pijlers van het KVO-B: schoon, heel en veilig.

Een lager kwaliteitsniveau – zoals niveau C – sluit niet aan bij deze pijlers. Een rommelige openbare ruimte (zoals hobbels in verharding, onkruidgroei, overhangend groen of defect meubilair) werkt nadelig voor de veiligheidsbeleving, de uitstraling én het beheer. Bovendien heeft de kwaliteit van de openbare ruimte directe invloed op het gedrag van bedrijven zelf, bijvoorbeeld rondom opslag en netheid. Een representatieve en verzorgde buitenruimte draagt daarom niet alleen bij aan het imago

van het bedrijventerrein, maar ook aan het gevoel van veiligheid voor bedrijven, bezoekers en werknemers. Het hanteren van een lager kwaliteitsniveau dan niveau B op de bedrijventerreinen is niet passend binnen de uitgangspunten van het KVO-B en belemmert het behalen en behouden van de doelstellingen van het certificaat.

Hoewel de financiën laten zien dat, onder bepaalde voorwaarden, kwaliteitsniveau A en C uitwisselbaar zijn moet dan ook verder gekeken worden dan dat. Het is belangrijk rekening te houden met de beleving en doelstelling van de openbare ruimte. Het is vaak logisch om centrumgebieden op een kwaliteitsniveau A te onderhouden, maar dit dan niet ten koste te laten gaan van het kwaliteitsniveau van bijvoorbeeld de bedrijventerreinen.

GROEN-BEPLANTING	**ZWERFAFVAL FIJN**			
A+	A	B	C	D
				
Er ligt geen fijn zwerfafval.	Er ligt weinig fijn zwerfafval.	Er ligt in beperkte mate fijn zwerfafval.	Er ligt redelijk veel fijn zwerfafval.	Er ligt veel fijn zwerfafval.
zwerfafval fijn (1-10 cm) 0 stuks per m²	**zwerfafval fijn (1-10 cm)** ≤ 3 stuks per m²	**zwerfafval fijn (1-10 cm)** ≤ 10 stuks per m²	**zwerfafval fijn (1-10 cm)** ≤ 25 stuks per m²	**zwerfafval fijn (1-10 cm)** > 25 stuks per m²

MEUBILAIR	**AFVALBAK-BEVUILING**			
A+	A	B	C	D
				
Er is geen bevuiling door (natuurlijke) aanslag of vloeibaar of kleverig afval.	Er is weinig bevuiling door (natuurlijke) aanslag of vloeibaar of kleverig afval.	Er is in beperkte mate bevuiling door (natuurlijke) aanslag of vloeibaar of kleverig afval.	Er is redelijk veel bevuiling door (natuurlijke) aanslag of vloeibaar of kleverig afval.	Er is veel bevuiling door (natuurlijke) aanslag of vloeibaar of kleverig afval.
mate van bevuiling 0 % per afvalbak	**mate van bevuiling** ≤ 5 % per afvalbak	**mate van bevuiling** ≤ 10 % per afvalbak	**mate van bevuiling** ≤ 20 % per afvalbak	**mate van bevuiling** > 20 % per afvalbak

VERHARDING	OPEN VERHARDING-ELEMENTENVERHARDING-ONKRUID			
A+	A	B	C	D
 Er is geen onkruid.	 Er is weinig onkruid.	 Er is in beperkte mate onkruid.	 Er is redelijk veel onkruid.	 Er is veel onkruid.
bedekking onkruid 0 % per 100 m²	**bedekking onkruid** ≤ 2 % per 100 m²	**bedekking onkruid** ≤ 4 % per 100 m²	**bedekking onkruid** ≤ 8 % per 100 m²	**bedekking onkruid** > 8 % per 100 m²
aantal stuks onkruid hoger dan 20 cm 0 stuks per 100 m²	**aantal stuks onkruid hoger dan 20 cm** ≤ 10 stuks per 100 m²	**aantal stuks onkruid hoger dan 20 cm** ≤ 20 stuks per 100 m²	**aantal stuks onkruid hoger dan 20 cm** ≤ 30 stuks per 100 m²	**aantal stuks onkruid hoger dan 20 cm** > 30 stuks per 100 m²

VERHARDING	OPEN VERHARDING-ELEMENTENVERHARDING-ONEFFENHEDEN WEGTYPE 3-7			
A+	A	B	C	D
 Er zijn geen oneffenheden. Er is geen schade volgens de CROW-systematiek voor wegbeheer.	 Er zijn lichte oneffenheden. Er is enige schade volgens de CROW-systematiek voor wegbeheer.	 Er zijn enige oneffenheden. De waarschuwingsgrens van de CROW-systematiek voor wegbeheer is overschreden.	 Er zijn aanzienlijke oneffenheden. De richtlijn van de CROW-systematiek voor wegbeheer is overschreden.	 Er zijn veel ernstige oneffenheden. De richtlijn van de CROW-systematiek voor wegbeheer is met meer dan één klasse overschreden. Er is sprake van onderhoudsachterstand.
lichte oneffenheden (> 5 mm) < 3 stuks per 100 m¹	**lichte oneffenheden (> 5 mm)** ≥ 3 stuks per 100 m¹	**lichte oneffenheden (> 5 mm)** n.v.t.	**lichte oneffenheden (> 5 mm)** n.v.t.	**lichte oneffenheden (> 5 mm)** n.v.t.
matige oneffenheden (> 15 mm) 0 stuks per 100 m¹	**matige oneffenheden (> 15 mm)** < 8 stuks per 100 m¹	**matige oneffenheden (> 15 mm)** < 15 stuks per 100 m¹	**matige oneffenheden (> 15 mm)** ≥ 15 stuks per 100 m¹	**matige oneffenheden (> 15 mm)** n.v.t.
ernstige oneffenheden (> 30 mm) 0 stuks per 100 m¹	**ernstige oneffenheden (> 30 mm)** 0 stuks per 100 m¹	**ernstige oneffenheden (> 30 mm)** < 3 stuks per 100 m¹	**ernstige oneffenheden (> 30 mm)** < 3 stuks per 100 m¹	**ernstige oneffenheden (> 30 mm)** ≥ 3 stuks per 100 m¹